
Plenarinio posėdžio dokumentas

A8-0465/2018

13.12.2018

PRANEŠIMAS

dėl tarpvalstybinių prašymų grąžinti meno kūrinius ir kultūros vertybes,
pagrobtas per ginkluotus konfliktus ir karus
(2017/2023(INI))

Teisės reikalų komitetas

Pranešėjas: Pavel Svoboda

Nuomonės referentas (*):
Nikolaos Chountis, Kultūros ir švietimo komitetas

(*) Darbo su susijusiais komitetais procedūra. Darbo tvarkos taisyklių
54 straipsnis

TURINYS

	Psl.
PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS	3
AIŠKINAMOJI DALIS	11
KULTŪROS IR ŠVIETIMO KOMITETO NUOMONĖ	14
INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ ATSAKINGAME KOMITETE	18
GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS ATSAKINGAME KOMITETE.....	19

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS

dėl tarpvalstybinių prašymų grąžinti meno kūrinis ir kultūros vertybes, pagrobtas per ginkluotus konfliktus ir karus (2017/2023(INI))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į 1954 m. Hagos kultūros vertybių apsaugos ginkluoto konflikto metu konvenciją ir į jos 1999 m. kovo mėn. antrąjį protokolą,
- Atsižvelgdamas į savo 1995 m. gruodžio 14 d. rezoliuciją dėl iš žydų bendruomenių pagrobto turto grąžinimo¹ ir 1998 m. liepos 16 d. rezoliuciją dėl holokausto aukų nuosavybės grąžinimo²,
- atsižvelgdamas į 2016 m. gruodžio mėn. priimtą priemonių paketą, kuriuo siekiant sustiprinti ES gebėjimą kovoti su terorizmu ir organizuotu nusikalstamumu ir vykdomi 2016 m. vasario 2 d. Kovos su teroristų finansavimu stiprinimo veiksmų plane (COM(2016) 0050) išdėstyti įsipareigojimai ir į jos pasiūlymą dėl reglamento dėl kultūros vertybių importo (COM(2017) 0375),
- atsižvelgdamas į savo 2015 m. balandžio 30 d. rezoliuciją dėl ISIS / „Da'esh“ vykdomo kultūros objektų naikinimo³,
- atsižvelgdamas į 1995 m. birželio 24 d. Tarptautinio privatinės teisės unifikavimo instituto (UNIDROIT) Konvenciją dėl pavogtų ar neteisėtai išvežtų kultūros objektų,
- atsižvelgdamas į 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2014/60/ES dėl neteisėtai iš valstybės narės teritorijos išvežtų kultūros objektų grąžinimo⁴,
- atsižvelgdamas į Europos žmogaus teisių konvencijos 1 protokolo 1 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 17 straipsnį,
- atsižvelgdamas į 2008 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 116/2009 dėl kultūros vertybių eksporto⁵,
- atsižvelgdama į 2012 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1215/2012 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo⁶, visų pirma į jo 7 straipsnio 4 dalį,
- atsižvelgdamas į savo 2003 m. gruodžio 17 d. rezoliuciją dėl prekių, kurių nuosavybės

---

¹ OL C 17, 1996 1 22, p. 199.

² OL C 292, 1998 9 21, p. 166.

³ OL C 346, 2016 9 21, p. 55.

⁴ OL L 159, 2014 5 28, p. 1.

⁵ OL L 39, 2009 2 10, p. 1.

⁶ OL L 351, 2012 12 20, p. 1.

- teisės gali būti užginčytos, laisvo judėjimo vidaus rinkoje teisinės sistemos¹,
- atsižvelgdamas į savo Vidaus politikos generalinio direktorato 2016 m. atliktą tyrimą dėl tarpvalstybinių ieškinių grąžinti meno kūrinius, pagrobtus per ginkluotus konfliktus ir karus,
  - atsižvelgdamas į 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas)²,
  - atsižvelgdamas į 1970 m. lapkričio 14 d. UNESCO nelegalaus kultūros vertybių įvežimo, išvežimo ir nuosavybės teisės perdavimo uždraudimo priemonių konvenciją,
  - atsižvelgdamas į 2012 m. spalio 4 d. Tarybos rezoliuciją Nr. 14232/12 dėl neoficialaus kultūros vertybių srityje veikiančių teisėsaugos institucijų ir ekspertų tinklo (ES CULTNET) sukūrimo,
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 52 straipsnį,
  - atsižvelgdamas į Teisės reikalų komiteto pranešimą ir į Kultūros ir švietimo komiteto nuomonę (A8-0465/2018),
- A. kadangi, pasak Interpolo, meno vertybių juodoji rinka tampa tokia pat pelninga, kaip ir narkotikų, ginklų bei suklastotų prekių rinka;
- B. kadangi, remiantis Komisijos pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl kultūros vertybių importo (COM(2017) 0375) poveikio vertinimu, 80–90 proc. pasaulyje parduodamų antikvarinių vertybių kilmė neteisėta;
- C. kadangi kultūros paveldas yra vienas pagrindinių civilizacijos elementų, pavyzdžiui, turinčių simbolinę vertę ir įkūnijančių visuomenę vienijančią žmonijos kultūrinę atmintį; kadangi pastaraisiais metais konfliktuojančios grupuotės ir teroristinė veiklą vykdančios subjektais visame pasaulyje įvykdė ne vieną nusikaltimą pasaulio kultūros paveldo atžvilgiu, kadangi vertingi meno kūriniai, skulptūros ir archeologiniai radiniai parduodami ir iš kai kurių ES nepriklausančių šalių importuojami į ES, o iš to gaunamas pelnas gali būti naudojamas teroristinei veiklai finansuoti; kadangi būtina tvirtai įsipareigoti kovoti su neteisėta prekyba kultūros vertybėmis, pavyzdžiui, meno kūriniais, pagrobtais vykstant ginkluotiems konfliktams ir karams Libijoje, Sirijoje ir Irake; kadangi kultūros vertybės nepaprastai svarbios kultūros, meno, istorijos ir mokslo požiūriais ir turi būti apsaugotos nuo neteisėto prisavinimo ir grobstymo;
- D. kadangi iš karto pasibaigus Antrajam pasauliniam karui buvo stengiamasi surasti ir grąžinti pagrobtą turtą į jo kilmės šalis;
- E. kadangi neteisėtai parduotų ir (arba) iškastų ar gautų objektų restitucija turi būti užtikrinta vadovaujantis ES įsipareigojimu užtikrinti teisingus procesus ir atlyginti žalą

---

¹ OL C 91E, 2004 4 15, p. 500.

² OL L 119, 2016 5 4, p. 1.

nukentėjusiesiems, taip pat UNESCO konstitucija ir paveldo apsaugos konvencijomis;

- F. kadangi tiek Vašingtono konferencijos principuose nacių konfiskuoto meno klausimu, tiek Vilniaus forume, tiek Terezyno deklaracijoje dėl Holokausto metu nusavinto turto ir susijusių klausimų pabrėžiama asmeninio nekilnojamojo turto restitucijos svarba; kadangi meno kūrinių, kurie buvo gražinti po Vašingtono konferencijos, skaičius svyruoja maždaug tarp 1 000 ir 2 000¹; kadangi nėra išsamaus pastaraisiais metais gražintų meno kūrinių sąrašo;
- G. kadangi tebesama meno kūrinių, kurių pasigendama ir kurie laukia, kol bus gražinti savo teisėtiems savininkams arba jų paveldėtojams; kadangi 1998 m. Vašingtono konferencijoje pateiktu Jonathano Petropouloso vertinimu, visoje Europoje buvo pavogta apie 650 000 meno kūrinių, o Ronald Lauder nurodė, kad vis dar pasigendama 11 000 meno kūrinių, kurių vertė tuo metu (1998 m.) siekė 10–30 mlrd. JAV dolerių; kadangi Ieškinių konferencija ir Pasaulinė žydų turto restitucijos organizacija paprastai atsako, kad tikslių duomenų nėra: buvo pagrobta apie 650 000 meno kūrinių, vis dar negražinta apie 100 000;
- H. kadangi bylų šalys ir toliau susiduria su teisinėmis problemomis, viena vertus, dėl neretai labai specifinio jų reikalavimų pobūdžio, antra vertus, dėl pasibaigusio pokario restitucijos įstatymų galiojimo, tradicinių normų netaikymo atgaline data, neapibrėžtos pagrobto turto sąvokos, ieškiniams taikomų senaties terminų nuostatų ar nuostatų dėl įgyjamosios senaties bei sąžiningo įgijimo;
- I. kadangi, ieškiniai dėl išgrobstytų meno kūrinių ir kultūros vertybių restitucijos daugiausia nagrinėjami pagal tarptautinę viešąją teisę, kadangi šios normos turi būti papildytos griežtesnėmis tarptautinės privatinės teisės normomis;
- J. kadangi dėl nepakankamai išvystyto tarptautinės privatinės teisės aspekto tiek tarptautiniu, tiek Europos lygmenimis atsiranda daugiau teisinio netikrumo tarpvalstybinės išgrobstytų meno kūrinių ir kultūros vertybių restitucijos atvejais, susijusiais ne tik su baigtais nacių pagrobto meno kūrinių sandoriais, bet ir su būsimais sandoriais;
- K. kadangi nėra ES teisės aktų, kuriais būtų aiškiai ir išsamiai reglamentuojami ieškiniai gražinti meno kūrinius ir kultūros objektus, fizinių asmenų pagrobtus per ginkluotus konfliktus;
- L. kadangi UNESCO, kartu su pagrindiniais Europos aukcionais, muziejais ir žinomais kolekcininkais, rengia pažangius šių darbų kilmės mokslinius tyrimus, kad galėtų juos gražinti savininkams;
- M. kadangi, siekdama papildyti Interpolo pavogtų daiktų duomenų bazę, Tarptautinė muziejų taryba (ICOM) daugiau kaip dešimt metų skelbia objektų, kuriais gali būti neteisėtai prekiaujama, kategorijų raudonusius sąrašus;
- 1. apgailestauja, kad iki šiol praktiškai nesiimta jokių tolesnių veiksmų reaguojant į jo

---

¹ Ieškinių konferencijos ir Pasaulinės žydų turto restitucijos organizacijos Pagrobto meno ir kultūros vertybių iniciatyvos pagrindu surinkta informacija.

- rezoliuciją dėl prekių, kurių nuosavybės teisės gali būti užginčytos, laisvo judėjimo vidaus rinkoje teisinės sistemos, kurioje Parlamentas paragino Komisiją atlikti įvairių aspektų, susijusių su civilinės materialinės ir procesinės teisės normomis, kilmės paieškomis, katalogavimo sistemomis, alternatyvaus ginčų sprendimo mechanizmais ir tarpvalstybinės koordinavimo administracinės institucijos sukūrimo verte, tyrimą; mano, kad Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 81 straipsnio 2 dalis galėtų būti teisinis pagrindas suteikti Sąjungai įgaliojimus veikti šioje srityje;
2. pabrėžia, kad meno kūrinių ir kitų kultūros vertybių grobimas tiek ginkluotų konfliktų ir karų, tiek taikos metu yra bendra didžiulį susirūpinimą kelianti bendra problema, kurią būtina spręsti tiek kultūros vertybių grobimo prevencijos, tiek pagrobtų kultūros vertybių restitucijos aspektais, siekiant apsaugoti ir užtikrinti kultūros paveldo neliečiamumą bei visuomenių, bendruomenių, grupių ir asmenų tapatybę;
  3. pažymi, kad ES lygmeniu buvo skiriama nepakankamai dėmesio meno kūrinių ir kultūros vertybių, kurios buvo pagrobtos, pavogtos ar neteisėtai įsigytos, *inter alia*, per ginkluotus konfliktus, restitucijai, ypač privatinės teisės, tarptautinės privatinės teisės ir civilinio proceso srityse; ragina Komisiją apsaugoti, remti ir skatinti tarpvalstybinius ieškinius dėl meno vertybių, prarastų arba pasisavintų vykdant valstybės sankcionuotus grobimo veiksmus arba išplėštų per ginkluotus konfliktus, restitucijos; šiuo tikslu ragina Komisiją ir valstybes nares priimti rekomendacijas ir gaires, kad būtų didinamas informuotumas apie būtinybę remti valstybių narių nacionalines institucijas nagrinėjant restitucijos prašymus;
  4. pabrėžia, kad tokios institucijos kaip UNESCO ir Interpolas ragina stiprinti kultūros paveldo apsaugą ir įgalinti valstybes įgyvendinti priemones, kurios palengvintų restituciją;
  5. apgailestauja, kad nesama patikimos statistikos apie tikslų kultūros vertybių grobstymo ir neteisėtos prekybos jomis mastą; ragina Komisiją ir valstybes nares parengti patikimą statistiką šioje srityje;
  6. reiškia susirūpinimą, kad pagal daugumą dabartinių politinių ir teisėkūros iniciatyvų dėmesys išimtinai skiriamas viešajai, administracinei ir (arba) baudžiamajai teisei; pabrėžia, kad, norint parengti visapusišką reglamentavimo sistemą, būtina daugiau dėmesio skirti privatinei teisei; ragina kompetentingas institucijas priimti visas reikiamas priemones ir iniciatyvas šiam tikslui pasiekti;
  7. mano, kad būtina atlikti daugiau tyrimų, siekiant daugiau sužinoti apie menkai žinomą neteisėtos prekybos kultūros vertybėmis sritį ir gauti geresnės informacijos apie jos mastą, struktūrą ir dydį, pvz., atsižvelgiant į Vokietijoje šiuo metu įgyvendinamą projektą ILLICID;
  8. teigiamai vertina tai, kad kai kurios valstybės narės pripažino, jog turi būti sprendžiamos šios išskirtinės problemos, susijusios su ieškiniais dėl meno kūrinių ir kultūros vertybių, pavogtų, pagrobtų ar neteisėtai įgytų per ginkluotus konfliktus ir karus, grąžinimo, siekiant priimti teisinius sprendimus, kuriais būtų užtikrintos privačių asmenų, valstybės ir vietos valdžios institucijų bei religinių asociacijų nuosavybės teisės, kurių ginkluotų konfliktų ar karų metu jie neteisėtai neteko savo meno kūrinių atžvilgiu;

9. pabrėžia, kad svarbu didinti bendrą informuotumą, siekiant pasmerkti šią neteisėtą praktiką, ir primena, kad kiekvienas iš savininko paimtas objektas yra visam laikui prarastas istorinis ir mokslinis turtas;
10. pažymi, kad veiksmingiausias būdas kovoti su prekyba kultūros vertybėmis ir juodosios meno rinkos plėtra, tuo pačių remiant restituciją, yra sąžiningos praktikos prekybos meno kūriniais srityje vystymo ir jų grąžinimo skatinimas, kuris žvelgiant iš tarptautinės ir pasaulinės perspektyvos gali daryti tiek siekiamą prevencinį poveikį, tiek priverstinį ir baudžiamąjį;
11. pabrėžia, jog, norint parengti taisykles, pagal kurias būtų galima veiksmingai užkirsti kelią meno kūrinių ir kultūros vertybių grobstymui ir kontrabandai, bei užtikrinti visapusiškai skaidrią, patikimą ir etišką pasaulinę meno rinką, Komisija turėtų siekti bendradarbiauti su trečiosiomis šalimis, kad būtų mezgamos vaisingos partnerystės, šiuo tikslu vadovaujantis 1995 m. UNIDROIT konvencijoje dėl pavogtų ar neteisėtai išvežtų kultūros objektų išdėstytais principais;
12. mano, kad ES teisėkūros veiksmai – taip pat ir tarptautinės privatinės teisės srityje – būtų veiksmingi tik ateities sandorių atžvilgiu;
13. laikosi nuomonės, kad norint sukurti atsakingą ir etišką Europos meno rinką reikia pabaigti metais trukusias išlygas ir nuokrypius; ragina Komisiją šiuo klausimu nustatyti civilinės teisės priemones, kurios padėtų įveikti sudėtingas problemas, su kuriomis susiduria privačios šalys, siekiančios, kad būtų grąžinti iš tiesų jiems priklausantys meno kūriniai; kartu ragina Komisiją sukurti naują diskusijų programą, kad būtų galima nustatyti geriausią praktiką ir sprendimus dabar ir ateityje;
14. teigiamai vertina 2017 m. liepos 13 d. Komisijos pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl kultūros vertybių importo (COM(2017)0375), taip pat 2018 m. spalio 25 d. Europos Parlamento priimtus šio pasiūlymo pakeitimus; atsižvelgdamas į globalią meno rinkos apimtį ir privačiose rankose esančių objektų skaičių, pakartoja, kad būtina toliau dėti pastangas tarpvalstybinės per ginkluotus konfliktus ir karus pagrobtų meno kūrinių ir kultūros vertybių restitucijos srityje; pabrėžia, kad mokslinių kilmės vietos tyrimų ir Europos bendradarbiavimo nauda pasitvirtino atpažįstant pagrobtus objektus ir vėliau sudarant galimybę juos grąžinti, o kai kuriais atvejais – užkertant kelią teroristinių grupių ar karų finansavimui;
15. apgailestauja, jog dėl to, kad valstybėse narėse netaikomos mokslinių kilmės vietos tyrimų ir deramo stropumo taisyklės, jos taikomos negriežtai arba skiriasi, nemažai tarpvalstybinių ieškinių dėl restitucijos negali būti nagrinėjami veiksmingai ir koordinuotai, o dėl to gali būti skatinamas grobstymas ir neteisėta prekyba bei kontrabanda; pažymi, kad stokojant bendrų standartų, visoms suinteresuotosioms šalims, įskaitant muziejus, prekiautojus meno kūriniais, kolekcininkus, turistus ir keliautojus, dažnai lieka neaišku, kokia procedūra turėtų būti taikoma; todėl prašo Komisijos suderinti mokslinių kilmės vietos tyrimų taisykles ir įtraukti kai kuriuos pagrindinius 1995 m. UNIDROIT konvencijos dėl pavogtų ar neteisėtai išvežtų kultūros objektų principus;
16. pabrėžia, kad nedelsiant būtina aktyviai skatinti sistemingą naudojimąsi aukštos kokybės nepriklausomais moksliniais kilmės vietos tyrimais, siekiant identifikuoti pagrobtus

meno kūrinis, palengvinti jų gražinimą teisėtiems savininkams, sukurti visiškai skaidrią, atsakingą ir etišką meno rinką, taip pat veiksmingai užkirsti kelią meno ir kultūros vertybių grobimui ir prekybai jais bei nuo šių veiksmų atgrasyti; atkreipia dėmesį į galimybes, šiuo tikslu siūlomas pagal Europos finansines priemones; ragina Komisiją ir valstybes nares skatinti ir remti specialias mokymų programas mokslinių kilmės vietos tyrimų srityje Sąjungos ir nacionaliniu lygmenimis, kad pirmiausia įsitraukusieji į kovą su neteisėta prekyba kultūros vertybėmis galėtų plėtoti ir tobulinti savo ekspertines žinias – taip pat ir įgyvendinant tarpvalstybinius projektus;

17. mano, kad moksliniai kilmės vietos tyrimai glaudžiai susiję su deramo stropumo pareiga, taikoma įsigyjant meno kūrinis, ir kad tai kelia didelį susirūpinimą visiems meno rinkos dalyviams, nes pagal kai kurių valstybių nacionalinius įstatymus už sąmoningą ar neatsargų vogtų meno kūrinių įsigijimą yra baudžiama;
18. mano, jog akivaizdu, kad turėtų būti pasirūpinta parengti išsamų visų kultūros objektų, įskaitant priklausiusius žydams, kuriuos išgrobstė naciai bei jų sąjungininkai, sąrašą, kuris apimtų laikotarpį nuo jų pagrobimo iki šių dienų; ragina Komisiją paremti katalogavimo sistemą, kurią naudotų ir viešieji subjektai bei privačios meno kolekcijos, siekiant rinkti duomenis apie pagrobtų, pavogtų ir neteisėtai įgytų kultūros vertybių būklę ir tikslų pateiktų ieškinių statusą; ragina Komisiją remti skaitmeninimo projektus, kuriuos įgyvendinant būtų kuriamos arba sujungiamos esamos skaitmeninės duomenų bazės, siekiant palengvinti keitimąsi šiais duomenimis ir moksliniais kilmės vietos tyrimais;
19. mano, kad, norint sudaryti sąlygas deramiems moksliniams kilmės vietos tyrimams atlikti, būtina sukurti kuo išsamesnį dokumentų sąvadą arba sandorių registrą; prašo Komisijos aktyviai padėti parengti bendras tokių registrų gaires ir priimti tinkamas priemones, siekiant paraginti valstybes nares nustatyti bendrą pareigą meno rinkos specialistams naudoti tokį sandorių registrą ir, kalbant bendriau, laikytis 1995 m. UNIDROIT konvencijos dėl pavogtų ar neteisėtai eksportuojamų kultūros objektų;
20. primygtinai ragina Komisiją skatinti ir finansiškai remti mokslinius kilmės vietos tyrimus visoje Sąjungoje; siūlo Komisijai surengti diskusijų forumą, siekiant keistis geriausia praktika ir rasti geriausius sprendimus dabarčiai ir ateičiai;
21. ragina Komisiją svarstyti galimybę nustatyti specialius alternatyvaus ginčų sprendimo mechanizmus nagrinėjant pagrobtų meno kūrinių ir kultūros vertybių restitucijos atvejus, siekiant įveikti esamas teises kliūtis, pvz., mišrią arbitražo ir tarpininkavimo procedūrą; akcentuoja aiškių standartų ir skaidrių bei neutralių procedūrų svarbą;
22. pažymi, kad dėl senaties terminų ieškovams neretai kyla sunkumų sprendžiant restitucijos klausimus; ragina Komisiją įvertinti šį klausimą ir tinkamai subalansuoti senaties laikotarpį, taikomą ieškinių dėl pagrobtų meno vertybių, įskaitant pagrobtašias nacių, gražinimo atveju, atsižvelgiant tiek į nukentėjusiųjų nuo grobimo ir vagysčių, tiek į rinkos dalyvių interesų apsaugą; mano, kad pavyzdžiu galėtų būti laikomas JAV Holokausto metu nusavintų meno vertybių gražinimo aktas;
23. ragina Komisiją svarstyti galimybę imtis teisėkūros veiksmų, siekiant stiprinti teisinę ieškinių dėl tarpvalstybinės meno kūrinių ir kultūros vertybių, pagrobtų per ginkluotus konfliktus ir karus, gražinimo sistemą, remiantis tarptautinės privatinės teisės

priemonėmis;

24. prašo kompetentingų ES institucijų paraginti valstybes nares dalytis informacija apie esamą praktiką, susijusią su kultūros vertybių kilmės vietos patikrinimu, ir stiprinti savo bendradarbiavimą, kad būtų derinamos kontrolės priemonės ir administracinės procedūros, kuriomis siekiama nustatyti kultūros vertybių kilmės vietą;
25. atkreipia dėmesį į tai, kad valstybių narių lygmeniu nepakankamai koordinuojama aiškinant deramo stropumo sąvoka; ragina Komisiją deramo stropumo sąvoką išaiškinti, kiek tai susiję su sąžiningumu; kaip pavyzdį nurodo Šveicarijos tarptautinio kultūros vertybių perdavimo federalinio įstatymo 16 straipsnį, pagal kurį prekyautojams ir aukcionų rengėjams draudžiama sudaryti sandorį dėl meno kūrinio, jei kyla abejonų dėl šio objekto kilmės; pažymi, kad pagal šį įstatymą pareiga įrodyti iš dalies perduodama pardavėjui; tačiau meno objekto valdytojas negali remtis sąžiningumo principu, jeigu jis arba ji negali įrodyti, kad jį įsigydamas tam skyrė deramą dėmesį; ragina Komisiją priimti priemones, kuriomis būtų siekiama informuoti meno rinką ir galimus meno objektų pirkėjus apie mokslinių kilmės vietos tyrimų svarbą, turint galvoje, kad šie moksliniai tyrimai susiję su deramo stropumo pareiga;
26. ragina Komisiją parengti bendrus prieigos prie viešųjų ir privačių archyvų, kuriuose saugoma turto tapatybės ir vietos nustatymo, principus ir imtis veiksmų, rengiant išsamią esamų kultūros vertybių duomenų bazių schemą, ir numatyti galimybę sukurti centrinę metaduomenų bazę, kurią naudojant būtų atsižvelgiama į prieinamą informaciją, kuri būtų nuolat atnaujinama ir kuria galėtų naudotis visi susiję subjektai; mano, kad, naudojantis šia centrine metaduomenų baze, turėtų būti sukurta bendra katalogavimo sistema, pagal kurią galėtų būti naudojami standartizuoti objektų atpažinties kodai; todėl prašo Komisijos kaip rinkos standartą visoje vidaus rinkoje paraginti taikyti objektų atpažinties kodus, kuriuos yra sukūrusios ir skatina Tarptautinė muziejų taryba (ICOM) ir kitos organizacijos; atkreipia dėmesį į tai, kad ši duomenų bazė turėtų būti sujungta su Interpolo Vogtų meno kūrinių duomenų baze ir reguliariai atnaujinama;
27. mano, jog siekiant atlikti išsamesnius ir tikslesnius mokslinius kilmės vietos tyrimus kultūros vertybių dokumentų sąvado ar sandorių registro sukūrimas būtų dar vienas būdas naudingai papildyti minėtąją duomenų bazę; prašo Komisijos priimti reikiamas priemones, siekiant paskatinti valstybes nares nustatyti bendrą pareigą meno rinkos subjektams naudoti tokius dokumentų sąvadus ar sandorių registrus ir, kalbant bendriau, laikytis 1995 m. UNIDROIT konvencijos dėl pavogtų ar neteisėtai išvežtų kultūros objektų;
28. mano, kad centrinė duomenų bazė turėtų veikti remiantis bendra katalogavimo sistema, pagal kurią objektai būtų identifikuojami standartiniu būdu (atsižvelgiant į tokias savybes, kaip medžiaga, technika, išmatavimai, įrašai, pavadinimas, tema, data ar laikotarpis ir t. t.);
29. ragina Komisiją parengti bendrus principus, kaip nustatyti nuosavybės teises, taip pat taisykles dėl senaties terminų, įrodymų standartus, taip pat sąvokas „grobimas“ ir „meno kūriniai“, atsižvelgiant į valstybėse narėse galiojančias susijusias taisykles;
30. ragina valstybes nares ir šalis kandidatės dėti visas būtinas pastangas, kad būtų priimtos

priemonės, skirtos mechanizmų, kurie būtų palankūs šioje rezoliucijoje minimų vertybių gražinimo požiūriu, sukūrimui užtikrinti, ir turėti galvoje, kad, vadovaujantis Europos žmogaus teisių konvencijos 1 protokolo 1 straipsniu, meno kūrinių, pagrobtų, pavogtų ar neteisėtai įgytų vykdant nusikaltimus žmoniškumui, gražinimas teisėtiems ieškovams yra visuotinės svarbos klausimas;

31. pabrėžia, kad siekdama parengti taisyklių, veiksmingai užkertančių kelią meno kūrinių ir kultūros vertybių grobstymui, rinkinį ir sukurti visiškai skaidrią, atsakingą, atskaitingą ir etišką pasaulinę meno kūrinių rinką Komisija turėtų stengtis bendradarbiauti su trečiosiomis šalimis ir megzti vaisingas partnerystes, kurios būtų palankios šioje rezoliucijoje minimų vertybių gražinimo požiūriu, kartu atsižvelgiant tiek į 1995 m. UNIDROIT konvencijoje dėl pavogtų ar neteisėtai išvežtų kultūros objektų, tiek į Europos žmogaus teisių konvencijos 1 protokolo 1 straipsnyje išdėstytus principus;
  32. primena, kad švietimo priemonėmis puoselėjama pagarba meno kūriniams ir kitoms kultūros vertybėms, kaip kultūros paveldo simboliams, bei jų vertinimas ir kad dėl to švietimas atlieka svarbų vaidmenį užkertant kelią kultūros vertybių grobimui ir neteisėtai prekybai jomis; šiuo atžvilgiu ragina Komisiją ir valstybes nares skatinti ir remti švietimo ir sąmoningumo didinimo veiklą – taip pat ir neformaliojo švietimo bei savaiminio mokymosi kontekste;
  33. ragina Komisiją ir visas kompetentingas institucijas priimti priemones, kuriomis būtų siekiama informuoti meno rinką ir galimus meno objektų pirkėjus apie mokslinių kilmės vietos tyrimų svarbą, turint galvoje, kad šie moksliniai tyrimai susiję su deramo stropumo pareiga;
  34. primena, kad glaudus policijos ir muitinės tarnybų bendradarbiavimas Europos ir tarptautiniu lygmeniu yra itin svarbus kovojant su neteisėta prekyba kultūros paveldo kūriniams;
  35. pritaria idėjai, kad klausimai dėl tarpvalstybinės restitucijos procedūrų, susijusių su pagrobtais, pavogtais arba neteisėtai įgytais meno kūriniams ir kultūros vertybėms, ir dėl aktyvaus mokslinių kilmės vietos tyrimų skatinimo būtų keliami įgyvendinant 2018-ųjų Europos kultūros paveldo metų iniciatyvą; todėl ragina Komisiją ir jos sudarytą darbo grupę šį klausimą įtraukti į savo darbo planą, kuriame detalizuojama 2018-ųjų Europos kultūros paveldo metų veikla;
-
- ◦
36. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai ir valstybių narių vyriausybėms bei parlamentams.

AIŠKINAMOJI DALIS

Pastaraisiais metais meno kūrinių grobimo tema ir kultūros vertybių grąžinimas tapo svarbiu istorinių tyrimų ir visuomenės sąmoningumo klausimu. Per karą, vykdant smurtą, konfiskavimo veiksmus ar apsimestinius teisinius sandorius ar auksionus, pagrobtų kultūros vertybių problema, tebėra žmonijos istorijos dalis. Kolonijinių laikų grobimas, taip pat grobimas Sirijoje ir Irake vis dar yra didžiulė problema.

Viena didžiausių organizuotų ir oficialiai sankcionuotų meno kūrinių vagysčių buvo padaryta per Antrąjį pasaulinį karą. Naciai konfiskavo arba pavogė milijonus kultūrinės reikšmės objektų; šiandien, daugiau kaip septyniasdešimt metų po karo pabaigos, vis dar trūksta tūkstančių meno kūrinių ir laukiama, kad jie bus grąžinti teisėtam savininkui ar jų įpėdiniams. Teismai dažnai negali vertinti reikalavimų iš esmės.

Pagal tarptautinę teisę šis grobimas neteisėtas. Karo metu Jungtinės Tautos išaiškino, kad pagrobtas turtas, kurį valstybės atgavo, turėjo būti grąžintas į jo kilmės šalį, kad jį atgautų pradiniai savininkai. Niurnbergo tribunolas šiam turtui suteikė specialų statusą, o tai aiškiai rodo, kad pagal Niurnbergo chartijos 6 straipsnio b punktą privačios nuosavybės grobimas per karą pagal tarptautinę teisę gali būti laikomas nusikaltimu. Galutiniame nuosprendyje Tribunolas konkrečiai nurodė, kad tam tikri grobimai, padaryti po 1939 m. rugsėjo 1 d. buvo nusikaltimas žmoniškumui. Nacionalinės teisės aktai po karo priimti Šveicarijoje, Belgijoje, Prancūzijoje, Vokietijoje, Graikijoje, Italijoje ir Nyderlanduose, pripažino šią nuostatą, taip sukurta prezumpcija, palanki per šį laikotarpį pagrobto turto savininkams. Dėl pokario restitucijos teisės galiojimo pabaigos, tradicinių normų netaikymo atgaline data, ir įvairių teisinių sąvokų, pavyzdžiui, ieškininės senaties terminų ar nuostatų dėl įgyjamosios senaties ir sąžiningumo, pagrobto meno objektų sąvokos nebuvimo, galioja tarptautiniai standartai, susiję su privačiais ieškiniiais dėl nacių pagrobto turto;

Po 1954 m. Hagos konvencijos dėl kultūros vertybių apsaugos ginkluoto konflikto atveju¹, 1970 m. UNESCO konvencijos dėl neteisėtos kultūros vertybių importo, eksporto ir nuosavybės teisių perdavimo uždraudimo ir prevencijos priemonių², 1995 m. UNIDROIT konvencijos dėl pavogtų ar neteisėtai eksportuojamų kultūros objektų³, Vašingtono konferencijoje tarptautiniame forume vėl iškeltas klausimas dėl kilmės vietos paieškų ir meno kūrinių grąžinimo jų iki karo buvusiems teisėtiems savininkams arba šių įpėdiniams. Tarptautinei praktikai būdingas skaidrumo trūkumas: dažnai bylos nagrinėjamos ir kūriniai pripažįstami teisėtais pagal slaptą susitarimą be teisinių ginčų. Tačiau Austrija, Prancūzija, Nyderlandai, Jungtinė Karalystė ir Vokietija įsteigė kolegijas, kurios padeda institucijoms nagrinėti restitucijos bylas. 2018 m. rugsėjo mėn. Stokholmo Moderna Museet ir Nacionalinis muziejus pateikė Švedijos vyriausybei pasiūlymą, kuriame taip pat prašoma įsteigti nepriklausomą komisiją, kuri padėtų nagrinėti bylas nacių pagrobtų meno kūrinių.

Ekspertai, įsikūrę vietos, nacionalinėse ir tarptautinėse institucijose, pavyzdžiui, ministerijose, muziejuose, aukcionuose, archyvuose, galerijose ar net privatūs kolekcionieriai, ėmėsi priimti priemones, skirtas skatinti meno pasaulį vadovautis sąžiningais metodais siekiant nustatyti, atkurti ir grąžinti pagrobtus meno kūrinius. Tačiau ši sritis ir toliau padalyta nacionaline,

---

¹ 1954 m. gegužės 14 d., 249 UNTS 240

² 1970 m. lapkričio 17 d., 823 UNTS 231

³ 1995 m. birželio 24 d., 34 UNTS 1322

institucine ir profesine prasmėmis ir vis dar aiškiai matyti polinkis susitelkti į konkrečias bylas ar kolekcijas¹. žr. Teisinių reikalų komiteto užsakymu Piliečių teisių ir konstitucinių reikalų generalinio direktorato atliktą tyrimą „Tarpvalstybiniai prašymai grąžinti meno kūrinius, pagrobtus per ginkluotus konfliktus ir karus, ir bylų nagrinėjimo teisme alternatyvos“,

Atsižvelgiant į šias aplinkybes, Europos Sąjunga dėjo daug pastangų, siekdama išspręsti problemas, kylančias dėl to, kad per Antrąjį pasaulinį karą grobstyti meno kūriniai. Šios pastangos pradėtos priimant 1993 m. kovo 15 d. Tarybos direktyvą 93/7/EEB dėl neteisėtai iš valstybės narės teritorijos išvežtų kultūros objektų grąžinimo, kurioje nustatytas valstybių narių bendradarbiavimo mechanizmas, kuriuo siekiama labiau apsaugoti ir užtikrinti valstybių narių kultūros paveldo vientisumą. Priėmus šią direktyvą gana greitai Europos Parlamentas priėmė 1995 m. gruodžio 14 d. rezoliuciją dėl iš žydų bendruomenių pagrobto turto grąžinimo ir 1998 m. liepos 16 d. rezoliuciją dėl holokausto aukų nuosavybės grąžinimo. 2003 m. lapkričio 17 d. komiteto lygmeniu vienbalsiai buvo patvirtintas W. De Clerqo pranešimas dėl laisvo prekių judėjimo vidaus rinkoje teisinės sistemos². Po mėnesio Europos Parlamentas plenarinėje sesijoje triuškinančia 487 balsų (10 balsavo prieš) dauguma priėmė rezoliuciją, kurioje valstybės narės raginamos imtis visų būtinų priemonių, kad būtų sukurti mechanizmai, kuriais būtų sudarytos palankesnės sąlygos teisėtiems ieškovams grąžinti pagrobtus meno kūrinius. Taip pat prašoma Komisijos imtis veiksmų, kuriais būtų atliktas įvairių aspektų, susijusių su civilinės ir procesinės teisės normomis, kilmės paieškomis, katalogavimo sistemomis, alternatyvaus ginčų sprendimo mechanizmais ir tarpvalstybinės koordinavimo administracinės institucijos sukūrimo verte, tyrimas. Komisija nesiėmė jokių veiksmų reaguodama į Parlamento prašymą.

Šiuo konkrečiu klausimu tarptautiniu lygmeniu nėra suderintų taisyklių, taikytinų jurisdikcijų kolizijos atveju. Reglamente (ES) Nr. 1215/2012³ („Briuselis I“) ir Lugano konvencijoje dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo siekiama iš anksto nustatyti, kuris teismas arba teismai turės jurisdikciją. Reglamento „Briuselis I“ 7 straipsnio 4 dalyje nustatytas teismas, kompetentingas nagrinėti civilinius ieškinius dėl kultūros objektų išieškojimo, pagrįsto nuosavybės teise. Tačiau ji taikoma tik apibrėžtai kultūros vertybių kategorijai, apsaugotai Direktyva 93/7/EB (dabar panaikinta ir pakeista Direktyva 2014/60). Reglamentas „Briuselis I“ suteikia tikrumo dėl teisės kolizijų, susijusių su jurisdikcija, tačiau ne dėl taikytinos teisės, senaties terminų, įrodinėjimo standartų ar nuosavybės įgijimo būdo. Jie reglamentuojami pagal Reglamentą (EB) Nr. 593/2008⁴ („Roma I“) ir Reglamentą (EB) Nr. 864/2007⁵ („Roma II“). Reglamentai „Roma I“ ir „Roma II“ taikomi ieškinių dėl pavogto ar pagrobto meno kūrinio ar meno kūrinio, gauto naudojant prievartą, atvejais, jeigu reikalavimas atsirado dėl sutarties arba delikto nagrinėjimo.

¹ žr. Teisinių reikalų komiteto užsakymu Piliečių teisių ir konstitucinių reikalų generalinio direktorato atliktą tyrimą „Tarpvalstybiniai prašymai grąžinti meno kūrinius, pagrobtus per ginkluotus konfliktus ir karus, ir bylų nagrinėjimo teisme alternatyvos“.

² A5-0278/2003.

³ 2012 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1215/2012 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo (nauja redakcija) (OL L 351, 2012 7 4, p. 1).

⁴ 2008 m. birželio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 593/2008 dėl sutartinėms prievolėms taikytinos teisės (Roma I) (OL L 177, 2008 7 4, p. 6).

⁵ 2007 m. liepos 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 864/2007 dėl nesutartinėms prievolėms taikytinos teisės („Roma II“) (OL L 199, 2007 7 31, p. 40).

Nustatant ginčui taikytiną teisę, Romos reglamentuose taip pat bus nustatyti senaties terminai, tinkamas nuosavybės įgijimo būdas ir įrodinėjimo standartai, kuriais turėtų būti vadovaujama sprendžiant šiuos klausimus. Tačiau reglamentai neturi retroaktyvios galios ir taikomi tik atitinkamai sutartims, sudarytoms po 2009 m. gruodžio 17 d. ir įvykiams, dėl kurių kilo žala, padarytiems po 2009 m. sausio 11 d. Į jų taikymo sritį taip pat nepatenka ieškiniai, kurių atsakovai gyvena ne valstybėse narėse. Šiais atvejais valstybės teismų jurisdikciją nustato tos valstybės tarptautinės privatinės teisės taisyklės.

Svarbus aspektas toliau imantis veiksnių tarpvalstybinių ieškinių gražinti meno kūrinius ir kultūros vertybes, pagrobtus per ginkluotus konfliktus ir karus klausimu – apibrėžti taikymo sritį. Plačiaja prasme ją galima padalyti į tris dideles kategorijas:

1. istoriniu laikotarpiu, pvz., vykdant kolonizaciją, padarytas grobimas ir vagystė;
2. nesenu laikotarpiu, pvz., per antrąjį pasaulinį karą, padarytas grobimas ir vagystė;
3. dabartiniais laikais ir ateityje daromas grobimas ir vagystė.

Visus tris atvejus reikia vertinti skirtingai ir taikyti skirtingas politines priemones.

28.6.2018

KULTŪROS IR ŠVIETIMO KOMITETO NUOMONĖ

pateikta Teisės reikalų komitetui

dėl tarpvalstybinių prašymų grąžinti meno kūrinius ir kultūros vertybes, pagrobtas per ginkluotus konfliktus ir karus
(2017/2023(INI))

Nuomonės referentas (*): Nikolaos Chountis

(*) Darbo su susijusiais komitetais procedūra. Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnis

PASIŪLYMAI

Kultūros ir švietimo komitetas ragina atsakingą Teisės reikalų komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus:

1. primena, kad švietimo priemonėmis puoselėjama pagarba meno kūriniams ir kitoms kultūros vertybėms, kaip kultūros paveldo ir tapatybės simboliams, bei jų vertinimas ir kad dėl to švietimas atlieka svarbų vaidmenį užkertant kelią kultūros vertybių grobimui ir neteisėtai prekybai jomis; ragina Komisiją ir valstybes nares skatinti ir remti švietimo ir sąmoningumo didinimo veiklą šioje srityje – taip pat ir neformaliojo mokymosi bei savišvietos kontekste;
2. pabrėžia, kad dauguma ieškinių dėl restitucijos yra tarpvalstybinio pobūdžio, tad būtinas aiškus ir nuoseklus tarpvalstybinis požiūris, kuriuo vadovaujantis būtų galima įveikti esamus sunkumus ir lengviau rasti pagrįstus ir teisingus sprendimus; ragina Komisiją numatyti galimybę sukurti Sąjungos lygmens patariamąją tarnybą, kuri teiktų pagalbą valstybėms narėms ir kitiems subjektams, mėginantiems nustatyti pagrobtų meno kūrinių ir kitų kultūros vertybių vietą bei juos atpažinti, ir užtikrintų greitesnę jų restituciją teisėtiems savininkams;
3. pabrėžia, kad meno kūrinių ir kitų kultūros vertybių grobimas ginkluotų konfliktų ir karo bei taikos metu yra bendra didžiulį susirūpinimą kelianti problema, kurią būtina spręsti tiek kultūros vertybių grobimo prevencijos, tiek pagrobtų kultūros vertybių restitucijos aspektais, siekiant apsaugoti ir užtikrinti kultūros paveldo bei visuomenių, bendruomenių, grupių ir asmenų tapatybės neliečiamumą;

4. pabrėžia, kad reikia skubiai aktyviai skatinti sistemingai remtis aukštos kokybės nepriklausomais moksliniais kilmės vietos tyrimais norint atpažinti pagrobtus meno kūrinius, palengvinti jų restituciją teisėtiems savininkams, sukurti visiškai skaidrią, atsakingą ir etišką meno rinką ir veiksmingai užkirsti kelią meno ir kultūros vertybių iš ginkluotų konfliktų ir karo zonų grobstymui ir atgrasyti nuo jo; atkreipia dėmesį į galimybes, kurios šiuo tikslu yra siūlomos Europos finansinėmis priemonėmis; ragina Komisiją ir valstybes nares skatinti ir remti specialias mokymų programas mokslinių kilmės vietos tyrimų srityje Sąjungos ir nacionaliniu lygmenimis, kad į kovą su neteisėta prekyba kultūros vertybėmis įsitraukę asmenys galėtų plėsti ir tobulinti savo ekspertines žinias, įskaitant kai įgyvendinami tarpvalstybiniai projektai;
5. teigiamai vertina 2017 m. liepos 13 d. Komisijos pasiūlymą dėl reglamento dėl kultūros vertybių importo; atsižvelgdamas į pasaulinę meno rinkos apimtį ir privačiai valdomų objektų skaičių, pabrėžia, kad būtina toliau dėti pastangas tarpvalstybinės meno kūrinių ir kultūros vertybių, pagrobiamų per ginkluotus konfliktus ir karus, restitucijos srityje; pabrėžia, kad mokslinių kilmės vietos tyrimų ir Europos bendradarbiavimo nauda pasitvirtino atpažįstant pagrobtus objektus ir vėliau sudarant jų restitucijos galimybę, o kai kuriais atvejais – užkertant kelią teroristinių grupių ar karų finansavimui;
6. žino, kad moksliniai kilmės vietos tyrimai glaudžiai susiję su išsamaus patikrinimo pareiga, taikoma įsigyjant meno kūrinius, ir kad tai kelia didelį susirūpinimą visiems meno rinkos dalyviams, nes pagal kai kurių valstybių nacionalinę teisę už sąmoningą ar netyčinį vogtų meno kūrinių įsigijimą baudžiama;
7. ragina valstybes nares imtis reikiamų veiksmų, siekiant nutraukti neteisėtą prekybą kultūros vertybėmis iš karo apimtų valstybių teritorijų, pvz., iš Sirijos ir Irako, bei taip užkirsti kelią naudojimusi kultūros vertybėmis kaip teroristų finansavimo šaltiniu;
8. apgailestauja, kad dėl to, kad valstybėse narėse nėra mokslinių kilmės vietos tyrimų ir išsamaus patikrinimo taisyklių, jos taikomos neapibrėžtai ar jos skiriasi, daugelis tarpvalstybinių ieškinių dėl restitucijos negali būti veiksmingai ir koordinuotai išnagrinėjami ir todėl gali būti skatinamas grobstymas, nelegali prekyba ir kontrabanda; dėl bendrų standartų nebuvimo taikoma procedūra dažnai lieka neaiški visoms suinteresuotosioms šalims, įskaitant muziejus, prekiautojus meno kūriniams, kolekcininkus, turistus ir keliautojus; todėl prašo Komisijos suderinti mokslinių kilmės vietos tyrimų taisykles ir įtraukti kai kuriuos pagrindinius 1995 m. UNIDROIT konvencijos dėl pavogtų ar neteisėtai išvežtų kultūros objektų principus;
9. pažymi, kad didėjantis visuomenės sąmoningumas per II pasaulinį karą išgrobstytų meno ir kultūros vertybių, o pastaruoju metu – dar didesnio meno ir kultūros vertybių grobstymo per konfliktus Irake ir Sirijoje bei mokslinių kilmės vietos tyrimų svarbos klausimais leido numatyti naudingus išteklius, reikalingus meno kūrinių valdymo teisių istorijai nustatyti; vertina iniciatyvas, kurių ėmėsi muziejai ir kitos viešos bei privačios įstaigos, siekdamas kurti priemones moksliniams kilmės vietos tyrimams skatinti; primygtinai ragina Komisiją pereiti prie nuodugnios esamų duomenų bazių schemos parengimo ir numatyti galimybę sukurti centrinę metaduomenų bazę, kurią naudojant būtų atsižvelgiama į prieinamą informaciją, kuri būtų reguliariai atnaujinama ir kuria galėtų naudotis visi susiję subjektai;
10. mano, kad naudojantis šia centrine metaduomenų baze galėtų būti sukurta bendra katalogavimo sistema, pagal kurią galėtų būti naudojami standartizuoti objektų

atpažinties kodai; todėl prašo Komisijos kaip rinkos standartą paraginti taikyti objektų atpažinties kodus, kuriuos yra sukūrusios ir skatina Tarptautinė muziejų taryba (ICOM) ir kitos organizacijos, visoje vidaus rinkoje;

11. mano, kad, norint sudaryti sąlygas tinkamiems moksliniams kilmės vietos tyrimams atlikti, reikia sukurti kuo išsamesnį dokumentų ir sandorių registrą; prašo Komisijos aktyviai padėti parengti bendras tokių registrų gaires ir priimti tinkamas priemones, siekiant paraginti valstybes nares nustatyti bendrą pareigą meno rinkos profesionalams naudoti tokį sandorių registrą ir apskritai laikytis 1995 m. UNIDROIT konvencijos dėl pavogtų ar neteisėtai išvežtų kultūros objektų;
12. mano, jog, norint parengti taisykles, kuriomis būtų galima veiksmingai užkirsti kelią meno kūrinių ir kultūros vertybių grobstymui ir kontrabandai, bei užtikrinti visapusiškai skaidrią, patikimą ir etišką pasaulinę rinką, Komisija turėtų siekti bendradarbiauti su trečiosiomis valstybėmis, kad būtų mezgamos vaisingos partnerystės, šiuo tikslu vadovaujantis 1995 m. UNIDROIT konvencijoje dėl pavogtų ar neteisėtai išvežtų kultūros objektų išdėstytais principais;
13. prašo Komisijos paraginti valstybes nares dalytis informacija apie esamą praktiką, susijusią su kultūros vertybių kilmės vietos patikrinimu, ir stiprinti savo bendradarbiavimą, kad būtų derinamos kontrolės priemonės ir administracinės procedūros, kuriomis siekiama nustatyti kultūros vertybių kilmės vietą;
14. ragina Komisiją skatinti ir finansiškai remti mokslinius kilmės vietos tyrimus visoje Sąjungoje; siūlo Komisijai surengti diskusijų forumą, siekiant pasikeisti geriausia praktika ir rasti geriausius sprendimus dabarčiai ir ateičiai;
15. ragina Komisiją priimti priemones, kuriomis būtų siekiama informuoti meno rinką ir galimus meno objektų pirkėjus apie mokslinių kilmės vietos tyrimų svarbą, turint galvoje, kad šie moksliniai tyrimai susiję su išsamaus patikrinimo pareiga;
16. pritaria idėjai, kad klausimai dėl tarpvalstybinės restitucijos procedūrų, susijusių su ginkluotų konfliktų ir karo metu pagrobtais meno kūriniais ir kultūros vertybėmis, ir dėl aktyvaus mokslinių kilmės vietos tyrimų skatinimo būtų keliami įgyvendinant 2018-ųjų Europos kultūros paveldo metų iniciatyvą; todėl ragina Komisiją ir jos sudarytą darbo grupę šį klausimą įtraukti į savo darbo planą, kuriame detalizuojama 2018-ųjų Europos kultūros paveldo metų veikla.

INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

Priėmimo data	23.1.2018
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 24 -: 3 0: 1
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Isabella Adinolfi, Dominique Bilde, Andrea Bocskor, Nikolaos Chountis, Silvia Costa, Mircea Diaconu, Damian Drăghici, Angel Dzhambazki, Jill Evans, María Teresa Giménez Barbat, Petra Kammerevert, Svetoslav Hristov Malinov, Curzio Maltese, Rupert Matthews, Stefano Maullu, Luigi Morgano, John Procter, Michaela Šojdrová, Yana Toom, Helga Trüpel, Sabine Verheyen, Julie Ward, Bogdan Brunon Wenta, Theodoros Zagorakis, Bogdan Andrzej Zdrojewski, Krystyna Łybacka
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Algirdas Saudargas

INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ ATSAKINGAME KOMITETE

Priėmimo data	20.11.2018
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 17 -: 1 0: 0
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Joëlle Bergeron, Jean-Marie Cavada, Kostas Chrysogonos, Mady Delvaux, Mary Honeyball, Sajjad Karim, Sylvia-Yvonne Kaufmann, António Marinho e Pinto, Julia Reda, Evelyn Regner, Pavel Svoboda, Axel Voss, Francis Zammit Dimech, Tadeusz Zwiefka
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Sergio Gaetano Cofferati, Luis de Grandes Pascual, Tiemo Wölken, Kosma Złotowski

GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS ATSAKINGAME KOMITETE

17	+
ALDE	Jean-Marie Cavada, António Marinho e Pinto
EFDD	Joëlle Bergeron
GUE/NGL	Kostas Chrysogonos
PPE	Daniel Buda, Luis de Grandes Pascual, Pavel Svoboda, Axel Voss, Francis Zammit Dimech, Tadeusz Zwiefka
S&D	Sergio Gaetano Cofferati, Mady Delvaux, Mary Honeyball, Sylvia-Yvonne Kaufmann, Evelyn Regner, Tiemo Wölken
VERTS/ALE	Julia Reda

1	-
ECR	Kosma Złotowski

0	0

Sutartiniai ženklai:

+ : už

- : prieš

0 : susilaikė